

ПРАВОСЛАВЕН КАЛЕНДАР

за месец април 2021

ч.	д.	Денят е 13 часа, а нощта – 11
1	ч	Преп. Мария Египетска. Св. мчк Авраамий Български
2	п	Преп. Тит Чудотворец (Прежд. лит.) (Тип. с. 433) (вечерта - Малко повечерие с Богородичен акатист III статия)
3	с	Преп. Никита Изповедник, игумен Мидикийски (Злат. лит.) (Тип. с. 431)
4	н	† 3 Неделя на Великия пост - Кръстопоклонна. Преп. Иосиф Песнописец и Георги в Малая. Св. свцмчк Никита Серски. Гл. 2, утр. ев. 10, ап. Евр. 4:13-5:6 (с. 329), лит. ев. Мк 8:34-9:1 (Вас. лит.)
5	п	Св. мчци Теодул и Агатопоп
6	в	* Успение на св. Методий Славянобългарски. Св. Евтихий, патр. Константинополски. Св. мчци Тимотей и Диоген (Прежд. лит. с ап. и ев. на св. Методий) (Тип. с. 265)
7	с	Преп. Георги, еп. Митилински (Прежд. лит.)
8	ч	Св. апли Иродион, Агав, Руф и др.
9	п	Св. мчк Евсихий (Прежд. лит.) (Внасяне на Светия Кръст) (вечерта - Малко повечерие с Богородичен акатист IV статия) (Тип. с. 436)
10	с	Св. мчци Терентий и Помпий (Злат. лит.) (Тип. с. 431)
11	н	† 4 Неделя на Великия пост - Преп. Иоан Лествичник. Св. свцмчк Антипа, еп. Пергамски. Гл. 3 утр. ев. 11, ап. Евр. 6:13-20 (с. 330), лит. ев. Мк 9:17-31 (Вас. лит.) (Тип. с. 436)
12	п	Преп. Василий Изповедник, еп. Парийски
13	в	Св. свцмчк Артемон, презв. Лаодикийски
14	с	Св. Мартин, папа Римски (Прежд. лит.) (вечерта - Малко повечерие с целия канон на св. Андрей Критски) (Тип. с. 438)
15	ч	Св. апли Аристарх, Пуд и Трофим
16	п	Св. мчци Агалия, Ирина и Хиония (Прежд. лит.) (вечерта - Малко повечерие с целия Богородичен канон и акатист) (Тип. с. 439)
17	с	* Акатистова събота - Чудотворна икона "Златна Ябълка". Преп. Симеон Персидски. Преп. Акакий, еп. Мелитински (Злат. лит.)
18	н	† 5 Неделя на Великия пост - Преп. Мария Египетска. Преп. Иоан. Св. мчк Виктор. Гл. 4, утр. ев. 1, ап. Евр. 9:11-14 (с. 322), лит. ев. Мк 10:32-45 (Вас. лит.) (Тип. с. 440-441)
19	п	Преп. Иоан Ветхопещерник
20	в	Преп. Теодор Трихина. Св. Григорий и св. Анастасий, патриарси Антиохийски
21	с	Св. свцмчци Януарий и Теодор в Пергия (Прежд. лит.) (Тип. с. 442)
22	ч	Преп. Теодор Сикеот
23	п	Св. мчца Александра. Св. мчк Лазар Български (Прежд. лит.) (вечерта - Малко повечерие) (Тип. с. 442)
24	с	* Лазарова събота. Мчк Сава Стратилат (Злат. лит.) (Тип. с. 442)
25	н	† 6 Неделя на Великия пост - Връбница - Цветница. Св. Македоний, патриарх Константинополски (Всичко на празника) (Злат. лит.) (Разрешава се риба) (Тип. с. 443-444) (вечерта - Последование на Жениха)
26	п	* Велики понеделник. Св. свцмчк Василий, еп. Амасийски (Прежд. лит.) (вечерта - Последование на Жениха) (Тип. с. 446)
27	в	* Велики вторник. Св. свцмчк Симеон, брат Господен по плът (Прежд. лит.) (вечерта - Последование на Жениха) (Тип. с. 447)
28	с	* Велика сряда. Св. апли Иасон и Сосипатър (Прежд. лит.) (вечерта - Малко повечерие) (Тип. с. 447)
29	ч	* Велики четвъртък. Св. 9 мчци в Кизик. Преп. Мемнон Чудотворец (Утрена, общ маслосвет, Вечерня със св. Вас. лит.) (вечерта - Последование на 12-те евангелия) (Тип. с. 447-448)
30	п	* Велики петък. Св. Донат, еп. Еврийски (Царски часове, Вечерня, с изнасяне на св. Плащаница) (Тип. с. 450-451) (вечерта - Огело Христово)

За да видите изображението по-голямо натиснете с десен бутон на мишката върху него и изберете от падащото меню опцията "Отвори изображението в нов раздел".

100 ГОДИНИ СЪЮЗ НА СЛЕПИТЕ В БЪЛГАРИЯ Вековният опит - инвестиция в бъдещето

Тази година е особена за Съюза на слепите в България.

Един век история, цял век обединение в името на достойния живот на лишените от зрение, век на голям подем и трудности, век на напредък и извоюван и заслужен авторитет.

В предишна своя публикация бях споделила възхищението си от смелостта на неколцината незрящи възпитаници на Държавния институт за слепи, които с огромен кураж дръзнаха да се изправят срещу съществуващите предразсъдъци и обединиха слепите си съотечественици в общо организирано движение в защита на техните интереси.

Дори днес, век по-късно, подобни личности, готови да поемат сериозни предизвикателства, са единици. Сякаш ние все още се притесняваме от физическия си дефицит и се стремим по някакъв начин да бъдем незабелязани.

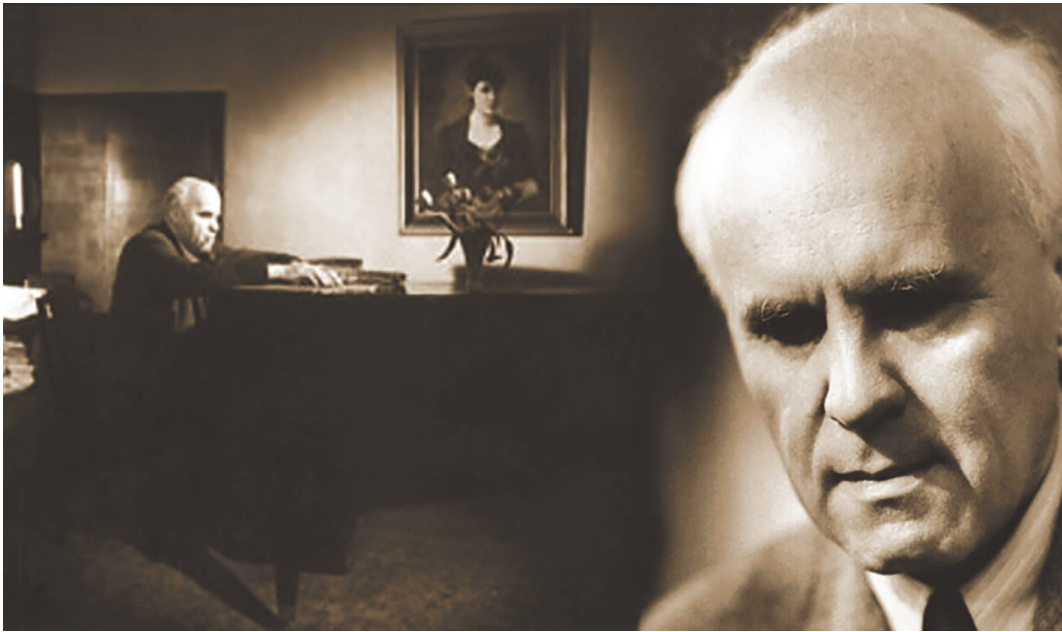
Именно затова нашите достойни предшественици са осъзнали необходимостта от обединяването на хората със сходен проблем в организация, която да застане зад тях, да постави на дневен ред техните интереси и да им вдъхне така необходимата самоувереност.

За щастие, новоосвободена България, само две десетилетия след Руско-турската война, се нарежда сред цивилизованите държави в отношението си към хората с увреждания.

Невероятен исторически шанс за слепите българи е присъствието в тогавашната българска политика на проф. Иван Шишманов.

Като министър на народното просвещение този изключителен човек осъзнава необходимостта от специализирано образование на хората лишени от зрение и поставя началото му през 1905 година.

Композиторът Петко Стайнов: "Музиката е първично и стихийновдъхновение"

Малко по-късно възпитаници на Държавния институт за слепи, живеещи в София, установяват контакт със свои съсъдбеници от страната и обсъждат необходимостта от обединяването им с цел защитата на техните права. В началото на 1918 г. се организира първата национална среща на активисти на движението на слепите, наречена Конференция за основаване на Дружеството на българските слепи. През следващите години кръгът на съмишлениците на тази идея се разширява.

Фактически рожденият месец на организацията ни е март, защото на 28 март 1921 г. в малкия салон на Градското казино в София се провежда учредителното събрание на Дружеството на българските слепи. Негови организатори са Никола Диклич, Стоян Орозов, Филип Методиев, Петър Манев, Вълко Ангелов, Стефан Ненков и други. Уставът на учреденото Дружество на българските слепи е утвърден на 25 август 1921 г. от Министерството на вътрешните работи и народното здраве.

В него се посочва, че дружеството ще има за цел всестранната защита на материалните и културни интереси на всички слепи, откриване на институти за различните по възраст слепи, организиране на кооперативни работилници, централна брайлова библиотека, създаване на оркестри, ограмотяване и още ред цели, които продължават да бъдат в приоритетите на многостранната дейност на Съюза на слепите в България и до днес.

За пръв председател на Дружеството е избран Никола Диклич. Той е сърбин от Загреб, с музикално образование и богата европейска култура. Преподавател е по музика в Софийското девическо педагогическо училище и е командирован да преподава пиано в Държавния институт за слепи в София. Опити за сдружаване обаче са правени още през 1917 - 1918 година.

В началото на 1917 г. Стефан Ненков заедно с един свой приятел подготвя "нещо като циркулярно списание", като поставя в една кутия различни статии, между които и статията "За да си помогнем, трябва да се организираме". След няколко месеца се пуска второ сандъче и отново се поставя въпросът за организация. В свой мемоарен материал Стефан Ненков отбелязва, че Никола Торбов е лансирал сред "възрастните питомци" на ДИС идеята за основаване на Дружество на българските слепи. Стефан Ненков заедно с по-големи ученици на ДИС също подкрепят тази идея. Всички от последните курсове на ДИС посрещат с радостни чувства идеята за учредяване на организация на българските слепи с изключение на Петко Стайнов и Николай Бехтеров. В своите спомени Стефан Ненков твърди, че всички от завършилите няколко випуска възпитаници на ДИС са желали час по-скоро да се основе организация на българските слепи.

Сдружаването на слепите и в България се извършва по различни признаци: причина за слепота -

дружествата "Тъмнина", ДБС, "Мрак"; културни интереси - Читалище на слепите в България, Дружество на слепите есперантисти "Балкана стело"; професионална заетост - дружество "Черен поглед" (чиито членове изкарват прехраната си предимно посредством официално разрешена (и неразрешена) просия), Първа кооперация на слепи за общи доставки (осигуряваща стоки на слепите търговци).

От изложението в книгата на Ангел Сотиров "Българските организации за слепи - вчера и днес" се вижда, че усилията за създаване на организации на слепите в България започват още след Първата световна война. Най-напред се появява дружество "Тъмнина" - на ослепелите във войните, с утвърден устав на 20 март 1920 година. Дружеството на българските слепи има съдебна регистрация от 14 октомври 1920 година и утвърден устав на 25 август 1921 година. Дружество "Покровител" е учредено на 20 февруари 1922 година. Дружество "Мрак" - на ослепелите от злополука в производството, има съдебна регистрация на 1 януари 1931 година и утвърден устав на 13 юни 1931 година. Дружество "Черен поглед" е основано през 1932 година. Такива са данните в документите, които съществуват. В поднесеното изложение най-подробни и обширни са материалите за Дружеството на българските слепи. За другите дружества данните са по-оскъдни. Тук авторът няма вина. Най-пълен е архивът на ДБС. Архивите на останалите дружества почти са изчезнали.

През годините Дружеството на българските слепи се оформя като най-голямата и жизнена организация на хората с нарушено зрение в страната. Именно това сдружение е първообразът на днешния Съюз на слепите в България. Организацията намира подкрепа в лицето на акад. Константин Пашев, акад. Михаил Арнаудов, проф. Иван Шишманов, проф. Андрей Стоянов, Екзарх Стефан, Михаил Шекерджиев, който е посветил живота си на делото на слепите като учител, а след това и като директор на Държавния институт за слепи деца.

При наличието на такива приятели и покровители не е изненадващ фактът, че през 1928 г. се създава Националното читалище на слепите "Луи Брайл". Негов пръв председател е изключителният човек, големият композитор и общественик, незрящият академик Петко Стайнов. Ръководството организира брайлова библиотека.

През март 1928 г. започва издаването на списание "Родни цветя". Поради неизвестни причини от него излизат само два броя. В края на същата година започва отпечатването на списание "Съдба" като орган на Дружеството на българските слепи и на Читалището. Още от първия си брой, появил се през есента на 1928 г., то се утвърждава като едно от най-хубавите периодични издания в България, спечелва си името на трибуна, в която публикуват свои творби най-талантливите български поети и писатели като Йордан Йовков, Елисавета Багряна, Асен Разцветников, Людмил Стоянов, Стилиян Чилингиров, Тодор Влайков, Марко Марчевски и още много други от първомайсторите на българската художествена словесност.

През първите две десетилетия от своето съществуване Дружеството на българските слепи събира средства чрез организиране на киноутра и томболи, продажба на календари и от дарители. Организацията започва да изгражда своите структури в страната и материална база. Първите успехи в областта на трудовата реализация са създаването на оркестър (1922 г.) и хор „Балкан”(1935 г.). Те изнасят концерти в страната, с което популяризират делото на слепите и техните възможности. Дружеството на българските слепи израства като най-голямата и авторитетна организация на незрящите и започва да се стреми да обедини останалите сдружения, за да увеличи правозащитния потенциал на движението на слепите. През месец август 1946 г. Дружеството на българските слепи променя наименованието си на Съюз на слепите в България. Обединителният процес завършва през 1951 г., когато Съюзът на слепите в България и дружествата "Тъмнина" и "Мрак" на конгрес вземат решение да създадат общ Съюз на слепите в България. Негов пръв председател е незабравимият Стефан Ненков.

Печатен орган на новата организация е списание "Животът на слепите", което от 1973 г. и до днес носи името "Зари". Под ръководството на дългогодишния главен редактор Минчо Стоянов то се превръща в мощно средство за информация и защита на правата на хората със зрителни проблеми.

Мисията на Съюза на слепите в България е защита на човешките, гражданските, социалните, икономическите и други права на хората със зрителни увреждания и интегрирането им в обществото. От самото начало Дружеството на българските слепи започва активно да работи за промяна на обществените нагласи към незрящите и изгражда ползотворни контакти с царското семейство, видни

политици и общественици.

През десетилетията организацията извършва своята мащабна правозащитна дейност и националният ѝ авторитет расте.

На основание Закона за защита, рехабилитация и социална интеграция на инвалидите през 1996 г. Съюзът на слепите в България, с решение на Министерски съвет, е признат за национално представителна организация на хора с увреждания. Този статут се препотвърждава от правителството и до днес. Заедно със сродни организации Съюзът участва в работата на Националния съвет за интеграция на хората с увреждания - орган с консултативни функции към Министерски съвет. В Съюза на слепите в България към 31.12.2020 г. членуват 10 512 граждани с трайно увреждане на зрението. Сдружението има 15 регионални организации, обединяващи 96 териториални структури, извършващи дейността си на територията на всички общини в страната.

Ръководствата на локалните организации активно работят в изградените областни и общински обществени съвети. Те допринасят за изграждане на мрежата от социални услуги и оказват влияние върху местните политики за социално включване на хората с увреждания. Съюзът на слепите в България чрез активен диалог и партньорство с държавата и общините създава условия за достъпна архитектурна, транспортна и комуникационна среда. Сдружението осъществява системен контакт с членовете си и извършва разнообразната си дейност в изградените в страната клубове за интеграция на хората с нарушено зрение.

В продължение на цял един век Съюзът на слепите в България играе активна роля при формирането на националната социална политика за хората със зрителни увреждания и се стреми да промени качеството на техния живот. Ръководството на нашата организация ще продължи да работи за прилагане в страната ни на съвременните европейски модели и стандарти и за синхронизиране на законодателството на България с духа и нормите на Конвенцията за правата на хората с увреждания, приета от ООН през 2006 г. и ратифицирана от нашата страна.

Няма да е клише, ако кажа, че всеки един от нас, незрящите хора в България, не е лишен от своите притеснения, страхове и дори може би комплекси, но имайки зад гърба си организация, на която може да се опре във всеки един момент, той автоматически придобива по-голяма смелост, увереност в собствените си сили и усещането за защитеност.

Това, което лично аз, а вярвам и много от останалите невидящи хора в България бихме пожелали за организацията си, е много мъдри и достойни лидери, чиято кауза е живот без бариери и предразсъдъци в обществото ни.

Материала подготви

Марина ПЕТКОВА

8 МАРТ - МЕЖДУНАРОДЕН ДЕН НА ЖЕНИТЕ Честит празник, мили дами!

Дължиш вяра на себе си. Да си повярваш. Че си чудо, мечта и единствена и неповторима. Че утре зависи от днес и от теб. Че от теб зависи как да приемеш нещата, които не можеш да промениш, защото важното е твоето отношение към света, а не какво ти се случва. Да си повярваш, че можеш и следващия път да се изправиш, след като си паднала лошо. И да се изправиш с усмивка или със споменаване на майката на света, но сама и с вдигната високо глава. Дори да имаш подадена ръка, трябва да знаеш, че изправянето е твоята задача, не на някой друг....

Дължиш си красота. Да си подариш цветя. Такива, каквито харесваш, да ги помиришеш и да им се порадваш. Да ги сложиш в най-хубавата ваза и да се усмихнеш.

Дължиш си да се грижиш за себе си, защото друг няма да го направи вместо теб. И да се чувстваш красива и богиня, дори да си като рошав таласъм преди първото кафе!

Дължиш си истината! Да не се заблуждаваш поне пред себе си. За същността си и недостатъците си. Да знаеш и признаваш, дори само пред себе си, грешките си, но да знаеш и това, което те прави неповторима и различна. Да остаряваш със смях и да трупаш до последния ден спомени, които да те карат да се усмихваш сама, дори да са от този вид, който не е за споделяне. Да подминаваш хората, които са скучни и те натоварват, без угризения и гузна съвест. Да не допускаш да подминеш приятел и бездомно животно в беда. Да бъдеш себе си! И никога, ама никога да не допускаш да имаш кумир и да искаш да приличаш на някого!

Дължиш си себе си! Вярвай си! Важна си! И в твоята вселена, за самата теб, решенията ги вземаш ти! И дори когато губиш, направи го с класа, с усмивка, със споменаване на майки и план за следващия ден...

Днес решаваме ние! Винаги решението е лично. Как да живеем. Какви да бъдем. Какъв да бъде светът за нас. И да живеем така, че да се гордеем със себе си и да се усмихваме на личността, която сами сме си изградили. И никога да не казваме: "Ама какво ще кажат хората!". Защото важното е какво си казваме вечер сами на себе си. Защото хората си отиват, но никога не можеш да си отидеш от самия ти.

Приятен живот, скъпи приятелки! Ваш е! Не на политиците. Не на съседите! Не на близките! Само ваш. И отговорността, за това какви сте, е ваша.

Елена ГУНЧЕВА

ВЕЛИКИТЕ ЖЕНИ Незабравимата Хелън

За нея казват, че е "жената, която се роди с много по-малко възможности, отколкото всеки от нас, но успя да стигне там, където никой от нас дори не е мечтал..."
Тя израства, лишена от най-ценното за един човек - зрението и слуха. Благодарение на силния си дух, на високия си интелект и голямото си сърце, тя успя да "счупи оковите" на тъмнината и да огрее с

живителната светлина на душата си милиони човешки съдби, родени в мрак и тишина като нея. Името ѝ е Хелън Адамс Келър (1880 - 1968 г.) - доктор по философия, автор, политически деец и лектор, известна в историята на човечеството като един от най-вдъхновяващите примери за силата на волята.

Хелън се ражда нормално бебе без усложнения, но на 19-месечна възраст се разболява от тежка болест, след която губи зрението си и не може да чува. Превратен момент в живота на Келър е запознанството ѝ с Ан Съливан, когато е едва 6-годишна.

Благодарение именно на Ан, Хелън успява да постигне абсолютно всичко, с което е известна днес – завършването на университет, книги, публикации и политическа дейност. Двете изграждат своята връзка цели 49 години – първоначално като гувернантка и господарка, а след това като истински приятелки.

През 1888 г. Хелън завършва института "Перкинс" за слепи. През 1894 г. се записва в училището за глухи Wright-Humason. Шест години по-късно е приета в колежа "Радклиф". През 1904 г., на 24-годишна възраст, завършва "Радклиф" и става първият глух и сляп човек в историята, който получава бакалавърска степен в изкуствата.

С времето Хелън се превръща в световноизвестен автор и оратор. Първата си книга написва едва на 11 години, а сред най-известните ѝ трудове сияят заглавия като "Историята на моя живот", "Светът, в който живея" и "Отвъд тъмнината".

Интересен факт от живота на Келър е свързан с посещението ѝ в префектура Акита в Япония през юли 1937 година. Там тя се запознава с невероятната и трогателна историята за кучето Хачико. Тогава пред местен жител споделя, че копнее да си има куче от същата порода. Месец по-късно Хелън вече се радва на компанията на новия си космат приятел, който носи името Камикадзе. Когато домашният ѝ любимец умира от заболяване, ѝ подаряват неговия брат на име Кенсан – това е официален подарък от японското правителство, който тя получава през юли 1938 година. Хелън Келър издъхва в съня си на 1 юни 1968 г. Тялото ѝ е положено до това на нейната спътница Ан Съливан. През целия си живот Келър посвещава енергията си на хуманитарни занимания, като се застъпва за икономическата справедливост, правата на жените и на хората с увреждания. Тя утвърждава правото си "да се чувства като у дома си в големия свят" и чрез красноречието и неуморимия си активизъм се бори за същото право от името на всички.

Обучението ѝ с Ан Съливан е пресъздадено като пиеса от Уилям Гибсън, носеща името "Чудодейката", за "нейното посвещение, търпение и любов към едно дете в капана на един свят на тъмнина" пиесата печели наградата "Пулицър" през 1960 г. и впоследствие е превърната във филм (1962), който печели две награди на Академията.

Нека да надникнем в ослепително сияйната и мъдра душата на Келър с шепа от нейните красиви и вдъхновяващи мисли:

"Най-добрите и красиви неща на света не могат да бъдат видени, нито докоснати... Те се усещат в сърцето."

"Независимо колко глупав и посредствен или колко мъдър е един човек, той чувства, че щастието е негово неоспоримо право."

"Безопасността е най-вече суеверие. Тя не съществува в природата... Животът е или дръзко приключение, или нищо".

Източник:
woman.bg

ДУХ И МАТЕРИЯ Пълна изолация: Рецепта за незабравимо изживяване

Бързам да успокоя, че в следващите редове няма да има нито дума за иначе вездесъщата напоследък тема за ограничителни мерки, свързани със смъртоносния вирус, кръстен на владетелско украшение за глава. Също така ще си позволя да разочаровам онези, които са се подвели по заглавието, че ще се запознаят с някакъв невъобразимо нов начин за постигане на пълна наслада от оставане насаме с любимото кулинарно лакомство. Не. Това е разказ за едно предизвикателно приключение, свързано с множество изкушения и непрекъсната борба. Начинание, плод на много четене, търсене на отговори и дълго обмисляне, осъществено съвсем набързо и почти като игра.

През втората половина на януари имах удоволствието да изслушам втория роман на Иван Янев, озаглавен "Симаргал" (Адаш, с нетърпение очаквам продължението на историята в третата книга!). Един от най-ярките и любопитни образи в сюжета за мен, макар и с леко второстепенна роля, е този на отшелника. Забележете - не монах, хижар или бродяга, а именно отшелник. Човек, избрал съзнателно и по своя воля, не по религиозни причини, да живее встрани от останалия свят. Нещо, което мнозина с неразбиране или дори страх биха приели за странно, за чудатост или лудост някаква, за егоизъм и неблагодарна безотговорност към обществото, което ги е отгледало, че дори биха го и отрекли напълно. Историята обаче пази и предава до наши дни сведения за не един и два случая на хора, тръгнали именно по този път, водени не от желание да избягат и да се скрият от другите, а да са полезни по свой си начин. Мъже и жени, отказали се от преследването на лични постижения и собствено благополучие, задоволили се със скромно и тихо битуване.

Един въпрос винаги е човъркал съзнанието ми като ненаситен дървояд – защо!? Кое е нещото, което кара даден човек да зареже удоволствията, удобствата и уюта на дом, семейство, приятели и цялата пъстрота на околния свят, за да ги замени с често пъти труден и изпълнен с лишения и предизвикателства живот в името на някаква неясна цел, чието постигане е крайно необозримо? За значителна част от тях ключова роля може би е изигравала вярата. Подчертавам - вярата, а не религията. Доколкото ми е известно, а аз не претендирам да съм вещ в тази област на познанието, Буда не е преподавал будизъм, Христос не е беседвал за християнство и Мохамед не е разпространявал ислям. И тримата са учили на любов към Бог и към ближния. Да не се отклонявам обаче от темата. Няколко дни след като прочетох "Симаргал", буквално в самия край на януари, се случи така, че едно леко нараняване на ръката ми преди много години реши ненадейно и болезнено да напомни за себе си. Ето как сутринта рано на първи февруари се сдобих с болничен лист за 14 дни отсъствие от работа и препоръка за възможно най-малко натоварване на въпросния крайник. Изпратих документа на колегите в службата. Докато изяждах порцията ябълки, орехи и жито – в същия ден се падаше

началото на житния пост за тази година – размишлявах как най-добре да спазя указанията на личния лекар. С други думи - какво точно включваше понятието "пълна почивка"? Най-общо казано би трябвало просто да не правиш нищо, ама наистина нищо. Обаче дори когато човек лежи на дивана пред екрана на телевизора, лаптопа, таблета или телефона и се забавлява, той или тя отново върши нещо – има дразнител за сетивата, мозъкът обработва образи, звуци и така нататък. В съзнанието ми изскочи една йогийска практика, наречена випасана. При нея група от хора се събират на тихо място – в хижа, къща за гости или хотел извън натоварения му сезон, дават обет за мълчание за определен брой дни, обикновено 9, 10, 14 или 21, хранят се природосъобразно и ограничено, всичко това с едничката цел да успокоят ума и да постигнат по-голямо осъзнаване за себе си, някакво прозрение или духовно пробуждане. Поне така се прави при нас, представителите на Западната цивилизация. Далеч на изток човек просто буквално хваща гората. Не са никак малко случаите, при които индийци зарязват работа, дом, семейство и прочие и отиват в джунглата или някоя пещера за по няколко месеца и дори години. Не, че Свети Иван Рилски не е сторил същото преди векове в милата ни родина. И ако при нас на подобно поведение се гледа като на някакво отклонение, то в Изтока такива хора са на почит и дори им се поднасят дарове под формата на храна и дрехи, защото се осъзнава и цени тяхната саможертва. Аз обаче не можех да хвана гората или да ида в пещера посред зима. Всъщност можех, но не исках. Проучването на възможност за отсядане в манастир или хижа би ми струвало време и пари. Тогава си спомних думите на един от първите ми учители по йога: "Ванка, важното е да си като лотоса – чисто бял цвят наред с блатото. Всеки може да се скрие в пещера. Хватката е да успееш тук, в града". Така поех към блатото. По-точно към най-голямото блато в България. Още по-точно - малката ми квартира в краен квартал на столицата. Запасих се с жито и ябълки. Орехи имах, благодарение на милата ми сестра. Уведомих близките ми за поредната ми щуротия и се изключих от матрицата. Спрях лаптопа, превключих мобилния телефон в самолетен режим, надянах на очите маска за шоудаун, натъпках в ушите най-добрите тапи, наметнах се с една завивка и се отдадох на пълна изолация и почивка. Самоналожено отшелничество за цели 10 дни.

Роднини и приятели ме питаха защо си го причинявам. Вероятно някои от вас също се чудят. През последните 7-8 години имах удоволствието да се срещна с няколко надарени хора – лечители и ясновидци. От многобройните ми разговори по различни теми с един от тях научих, че мозъкът е вторият употребяващ най-много жизнена сила орган в човешкото тяло след, разбира се, пълния стомах. За половин ден мислене човек можел да изразходи енергия като за 3 дни копане на полето. Добре било човек да си заделя време, в което да се опитва дори да не мисли. Точно това исках да направя и аз – възможно най-малко натоварване за тялото, включително чрез немислене, като лиша ума от дразнител за сетивата и го подтикна да се успокои. Накратко казано - 10 дни хранителен и мисловен пост.

Излишно е да навлизам в подробности какво точно и колко продължително съм правил ден по ден. Общо взето, всеки ден изяждах за обяд 2 ябълки, 6 ореха и 2/3 от накиснатото с гореща вода в термос от предната вечер жито и още 1 ябълка, 3 ореха и остатъка от житото до сто грама за вечеря. През останалото време пийвах по около 2 л билков чай и просто си лежах, дишах много бавно и дълбоко (45 секунди за едно вдишване и издишване) и се опитвах да не мисля. Ключовата дума в случая е "опитвах". Когато лишиш ума от всички дразнителни – радио, телевизия, телефон, интернет, книги, разговори и прочие, той се стареа да запълни този простор с всевъзможни неща - от отдавна забравени спомени от детството до планове за близкото и по-далечно бъдеще. От собствен опит разбрах какво имат предвид йогите и будистките монаси, когато казват, че умът на западния човек е като пияна маймуна, ужилена от скорпион – постоянно скача насам-натам и врещи невъобразимо. Изгубих цял ден в почти безуспешни опити да спра нахлуващите в съзнанието ми спомени за една електронна игра, с която се забавлявах преди повече от 20 години. Защо решиха точно сега да изплуват и да не ми дават покой - не зная. Това е само един от многото примери, с които ми се наложи да се сблъскам челно през тези 10 дни. Мозъкът ми се възползваше от свободното време и заприличваше на разбунен кошер, на надраскана плоча, която ти иде да захвърлиш през прозореца, но с ужас установяваш, че някой е забравил да сложи копче за спиране на грамофона. Покрай късметата от наглед напълно ненужни неща, разбира се, се появява и по някое наистина добро хрумване. Тогава едно вътрешно гласче започва да те дразни с думите: "Ами ако забравиш? Защо не си го запишеш? Защо го отлагаш? Ще ти отнеме само 5 минути да го свършиш?". Мислено кресваш на тоя досадник да вземе да иде до Пловдив

и отново се съсредоточаваш в дълбокото дишане. Осъзнаваш, че по този начин дишаш едва 80 пъти за един час. В ежедневието обикновено постигаш същата бройка за само 5 минути. Миг по-късно се обажда друг глас: "Ами ако с някой от близките ти се случи нещо? Ако има нужда от теб точно сега? Ами ако на теб ти стане нещо ей така, както си лежиш? В такива случаи първите минути са най-важни. А ти нямаш връзка със света". Идва ти да се праснеш по главата с нещо тежко, например ютия или тиган, за да накараш този глас да замълчи и да те остави на мира. Отказваш се от дишането и решаваеш да поспиш. Тялото ти обаче кипи от сили и не иска да потъне в прекрасното царство, където всичко е възможно. Опитваш на едната страна, после на другата, дори по корем. Накрая отново се оказваш по гръб и започваш за пореден път да дишаш. Не, че си спирал да го правиш. Просто вдишваш и издишваш дълбоко, съсредоточено, съзнателно. И така час подир час, ден след ден. Някои вечери, за да ти е гадно, съседите ти решават да се веселят и ти иде да креснеш, че 22-рият час отдавна е минал и количеството шум, който отделят в околната среда, би трябвало да е в пъти по-малко. Обаче не можеш. Обет за мълчание. Друг път комшията трополи като превъзбуден кон по каменна настилка, но и на него нищо не можеш да му кажеш. А да му думкаш по стената? Не. Това също е правене на нещо, а ти си в пълна изолация и почивка. Или поне се опитваш да бъдеш.

Така неусетно се изнизват дните. През първия от тях, съвсем очаквано и разбираемо, те изпълва въодушевлението от това ново и различно нещо в живота ти. На третия вече се питаеш защо си губиш времето. Все пак това са цели 10 дни от живота ти. На осмия те обхваща изкушението да си запишеш някое добро хрумване, да провериш дали все пак някой не те е търсил за нещо, да свършиш някоя дребна работа. Волята ти е като струна, изпъната до ръба на скъсването. Започваш сам да се пазариш със себе си: "Хайде още няколко часа. Почти не остана. Пък и кога друг път ще ти се отдаде възможност наистина нищо да не правиш?". Започваш да се отчайваш, че няма да успееш да постигнеш целта, която си набелязал. Часовете се изнизват. Времето ти изтича. Краят настъпва. На следващата сутрин лежиш буден в леглото. Вече можеш да правиш всичко – да пишеш, да четеш, да слушаш, да говориш. Ти обаче не бързаш да сториш нищо. Чувстваш се някак странно. Опитваш се да осмислиш случилото се с теб, причинено от теб самия. Забавляваш се с факта, че през цялото време си държал в ръката си ключовете за килията. А нима не е така и в ежедневието? Разбираш, че ти е достатъчно изключително малко, за да си жив и щастлив. Осъзнаваш, че в главата ти е все така пълно, но някак по-чисто, по-подредено, като разтребено таванско помещение, в което с години са трупани ненужни вещи, но един слънчев ден някой е решил да се погрижи за бъркотията. Прозрял си неща за миналото и си набелязал други за бъдещето. Разбрал си, че тези, които твърдят, че е най-лесно нищо да не правиш, нямат ни най-малко понятие за какво говорят. Обнадежден си от всички добри хрумвания, които са ти дошли. Радваш се, че си победил в схватка със себе си. Разочарован си, че не си постигнал основната си цел. Благодарен си, че все пак това ти се е случило. Знаеш без капка съмнение, че някой ден би опитал отново.

И понеже в началото определих настоящия текст като рецепта, ето списък с необходимите съставки,

- малко, сравнително тихо и добре познато място – пристройка в двора на къща, вила, хижа или, в краен случай, отделен етаж от къща;
- три пакета жито по 400 грама (такива имаше в магазина) – 1 кг е напълно достатъчен за десет дни по 100 грама;

- около 7 кг ябълки от сорт "Златна превъзходна" – по 3 бр. дневно;
  - поне 100 ореха;
  - бурканче с мед;
  - билки по избор – за чай.
- Забележка! Спазването на житен пост не е задължително условие. Аз го избрах, понеже това ми спести време, пари и усилия да не мисля какво да си приготвям за ядене.
- И двете най-необходими неща, без които никое кулинарно или друго начинание не би имало успех – желание и любов.
- В заключение бих искал да напомня, че всички ние сме малко или повече пораснали деца, а най-великата игра, макар някои да твърдят, че е футболът, в крайна сметка си остава животът. Не забравяйте да се забавлявате!

Иван КАРАСТОЯНОВ

ИЗ ЖИВОТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ Добрич

Виното се прави с любов, а любов без вино не може

И тази година Община град Добрич организира общоградско празнуване на двата традиционни празника и осигури кратка програма за веселба. Верни на традицията, членовете на Неправителствена организация "ХобиСклуб" се включиха в пищното тържество. Нагиздени и пременени според времето, с бъклица и маски, спазвайки епидемиологичните изисквания, се отпавихме от ресторант "Стара къща" към Етнографския музей, където по традиция се зарязва дворната лоза. Вярвам, че на това място всеки от присъстващите носи празничното настроение и ритъма на фолклорната музика, изпълнена от танцьорите и музикантите от Ансамбъл "Добруджа" с главен художествен ръководител нашия приятел и Почетен гражданин на Добрич Стоян Господинов. Използвам случая като председател на "ХобиСклуб" и от името на зам.-председателя Светла Стоева да поздравим всички лозари, предани на тази професия: Георги Милев, Златка Василева, Данка Василева, Коста Димитров, Марин Николов, Коста и Веселина Маринови, както и потомствените майстори на виното Стойко, Данчи и Христина. Да са здрави и тази година да наляят малко повече вино за да почерпят приятелите си! Поздравяваме и всички влюбени от нашия град с пожелание за здраве, сили и много, много любов!

Иван ТОДОРОВ

Силистра

Първомартенска изложба

В чест на 100-годишния юбилей на Съюза на Слепите в България и 1 март – Ден на любителското художествено творчество и стар обичан български празник, в офиса на РО Силистра беше представена изложба на мартеници и пролетни сувенири, изплетени от членове на организацията. На всички участници в конкурса бяха връчени грамоти от председателя на РО Силистра Петранка Стоянова. Управителният съвет на РО избра от представената изложба 100 броя мартеници, които бяха представени за участие в организиран конкурс от община Силистра и Художествената галерия под надслов "Бели и червени – 2021 година". След приключването на конкурса най-оригиналните мартеници бяха дарени на медиците от първа линия в Силистра в деня на Баба Марта.

Петранка СТОЯНОВА

ЛИТЕРАТУРНИ СТРАНИЦИ Той и тя или началото на един недовършен разказ

Владимир ЖЕЛЕВ

За тази история казват, че не помнят кога и как е започнала и не знаят как и кога ще приключи.

Всъщност всичко е започнало почти преди 60 години.

Той вече е минал 80-те, а тя ги приближава. Живеят на разстояние 500 километра. Нито здравето им, нито условията им позволяват да се срещат. Надеждата им е телефонът. Разговарят по два, по три и повече пъти на ден. Разговарят за здравето, за лекарствата, за времето и за куп други дреболии.

Разговарят и за преживелици от миналото. Той понякога напомня за хора и събития, за които тя няма желание да си спомня. Това я дразни и тя даже избухва. Заплашва го, че повече няма да го търси и няма да му отговаря, но е добра душа и казва, че бързо забравя. Той пък ѝ се извинява.

Той дойде от друг град, приеха го на работа, дадоха му място в общежитието. Работата, която трябваше да върши, никак не му се отдаваше. Беше попаднал в съвършено чужда за него среда. Това го довеждаше до отчаяние. Когато отиде да получи първата си заплата, удържаха му за наем в общежитието, плати храната си в стола и получи само 82 стотинки. Това съвсем го отчая. Реши. Ще напусне и ще се върне у дома. Едвам го уговориха да не прави това. Дадоха му допълнителна работа с почасово заплащане и това донякъде го успокои.

Тя също дойде от друго място. Омъжи се за човек от същото предприятие. Приеха я на работа. Беше шумна, задяваше се с мъжете, но ако някой я закачаше, не прощаваше на никого.

Столът беше извън предприятието. Затова на обяд всички отиваха вкупом. Той често оставаше да работи през почивката, за да си насмогне в работата. В стола отиваше последен. И днес замислен вървеше сам по улицата. Както се шегуваше със себе си, замислен за своите вечни несгоди.

Настигна я, застанала нерешително пред широка канавка. Бяха разкопали улицата за ремонт. Помогна ѝ да премине и тръгнаха заедно. Полюбопитства:

- Защо си закъсняла толкова? Другите отдавна отидоха.

Тя отговори небрежно и с нежелание:

- Бях в канцеларията при мъжа си.

Беше чувал, че мъжът ѝ заема някаква изборна административна длъжност.

- Той не яде ли в стола?

- Не, тоест да. Има проблеми със стомаха.

Седнаха на една маса. Докато се хранеха, тя се наведе към него и тихо го попита:

- Може ли да се върнем заедно и да ми помогнеш при канавката?

Той се обърна и кимна. Забеляза очите ѝ. Стори му се, че те са кафяви – неговият любим цвят.

Спомни си припева на украинска песен, която беше чувал преди време - "Карие очи, очи девочи" – кафяви очи, момичешки очи. Стана му смешно. Тя забеляза усмивката му. Искаше да го попита защо се смее, но някой я заговори. Като се обърна, той вече беше се навел над чинията си.

Като преминаха канавката, тя не отдръпна веднага ръката си. Направиха няколко крачки хванати за ръце. Направиха му впечатление меката и топла кожа и нежните ѝ пръсти. За пръв път държеше толкова дълго женска ръка. След този ден, в цеха тя често се спираше при него, заговаряше го за това-онова. Случи се няколко пъти да се връщат заедно от стола. Ако го забележеше, че влиза в стола, викаше го на нейната маса.

- Ела тук, има свободен стол.

В цеха бяха повече млади хора. От време-навреме след работа събираха столовете в някой ъгъл, донасяха акордеон от общежитието и организираха танцова забава. Той седеше встрани и наблюдаваше танцуващите двойки. Беше учил в мъжка гимназия. Там организираха срещи с момичетата от девическото училище, но ходеше много рядко. Стесняваше се заради слабото си зрение, пък и момичетата почти не му обръщаха никакво внимание. На една забава тя застана пред него:

- Ти защо не танцуваш, не можеш ли?

Той махна с ръка:

- Танго, ама слаба работа.

- Аз пък много обичам да танцувам, особено валс. Тя разпери ръце и се завъртя леко, съвсем по детски. Това много му хареса. Тя хвана с две ръце късата си поличка, направи реверанс и каза:

- Следващото танго, ако е дами канят, ще те поканя.

Засвириха фокстрот и тя отиде да танцува. След фокстрота засвириха танго. Тя застана пред него и му подаде ръка. В края на танца каза:

- На следващото танго ще ме поканиш ти!

Отново засвириха танго, тя мина край него, усмихна се и каза:

- Ще ме поканиш ли?

Танцуваха. Тя подхвърли:

- Никак не е лошо. Виж колко момичета има наоколо, танцувай!

Танцуваха и трети път. Той се стараше да се държи далече от нея, но тя от време-навреме го докосваше с тялото си. При всяко докосване той трепваше и отстъпваше назад. Сблъскаха се с друга двойка. Тя политна и телата им се прилепиха. Видя отблизо очите ѝ – те наистина бяха кафяви.

Почувства топлия ѝ дъх и топла вълна премина по цялото му тяло. Смути се и обърка стъпките. Тя се спря, помогна му да влезе в ритъм и продължиха да танцуват.

На другия ден, по време на работа, тя мина край него и подхвърли нещо закачливо. Като отмина, съседът му се обади:

- Тая май нещо ти е хвърлила око. Все се върти около тебе и вчера танцува с тебе. Внимавай, ще имаш неприятности с мъжа ѝ – началство е. Тя е малко развейпрах.

Връщаха се от стола. Вървяха мълчаливо. Погледна я крадешком и тихо попита:

- Искаш ли да се разходим?

Тя го погледна с любопитство:

- Къде?

Той не ѝ отговори. Нямаше отговор. Чудеше се как и защо зададе този въпрос.

След няколко крачки тя сама си отговори:

- Да отидем след работа в градината и без това днес съм сама.

Дълго се разхождаха по алеите. Повече говореше тя. Разпитваше го подробно – откъде е, от какво се е повредило зрението му, къде е учил, къде е работил, преди да дойде в предприятието и накрая, уж някак между другото, попита:

- Имаш ли си приятелка?

Сепна се. Почувства, че се изчервява. Наведе глава и отговори тихо:

- Нее, нямам.

Тя се разсмя:

- Нищо, ще имаш, ще си намериш.

Той набра смелост и на свой ред попита:

- Ти толкова ме разпитваше, а нищо не си казала за себе си. Разкажи нещо.

Този път тя се изненада от неочаквания му въпрос. Нямаше желание да разказва за себе си. Замисли се. Пък и какво можеше да каже. От село я заведоха в училище, първата ученическа любов, завърши училището и отиде на работа. Там любови, неудачи, омъжи се набързо и дойде пак тук. И все пак чувстваше, че трябва да каже нещо. Разказа набързо. Не била оттук, учила в тукашното училище за слепи деца, завършила го и отишла на работа. Така се случило, че набързо се омъжила и пак дошла тука.

На връщане ядоха сладолед в една лятна сладкарница и я изпрати до дома ѝ. Спряха се встрани от пътната врата, тя кимна към двора:

- Имаме любопитни хазяи – и веднага добави, – а искаш ли да се разходим пак?

Въпросът ѝ го изненада и обърка.

- Искаш ли?

След дълга пауза той отговори на пресекулки:

- Ами, не зная. Може ли? Удобно ли е?

- Защо да не може и защо да е неудобно? Ти искаш ли? – попита тя с известна досада и му се стори, че в гласа ѝ имаше малко насмешка. Помисли си, че е нерешителен и колеблив. Вече беше готов да каже, разбира се, искам, но изведнъж си спомни за думите на съседа си и вместо това каза тихо:

- Ами мъжът ти?

- Мъжът ми, какво мъжът ми! - Тя повиши глас. - Мъжът ми, като го няма по нощите, аз седя сама между четири стени и скучая. Мъжът ми...

Не довърши и каза всичко това на един дъх, под голямо напрежение. Подаде му ръка, стисна леко пръстите му, каза довиждане, обърна се и влезе в двора.

Почувства за миг топлината на нежните ѝ пръсти. Тя като електричество премина през цялото му тяло. Стоеше като зашеметен, не смееше да мръдне от мястото си. Стоя така няколко минути,

огледа се, без да знае защо, и тръгна с едри крачки. Вървеше като хипнотизиран. В главата му беше само тя, в ушите му звучеше нейното "Искаш ли да се разходим пак?". С нейния мек и леко алтов глас. Влезе тихо в стаята, съблече се набързо и легна. Съквартирантът му се събуди и попита нещо със сънлив глас. Не му обърна внимание. Опита се да мисли за нещо друго. Не можа. Тя беше в главата му, в ушите му звучеше все същото - "Искаш ли да се разходим пак, искаш ли?". Беше го обхванало силно напрежение, което непрекъснато растеше. В един момент не издържа и почти извика: "Искам, разбира се, че искам!". Обади се съквартирантът му:

- Какво ти е бе, какво искаш?

Разбуди се и другият му съквартирант и попита:

- Какво става?

- Не зная, това нещо сънува или бълнува. Лошо ли му е!? Вика искам, а не казва какво иска.

- Кога се върна?

- Скоро. Попитах го къде е ходил, но не ми каза.

- Да не е пиан!?

- Той не е от тия, но кой го знае - може да е пил.

Сутринта влезе в цеха и още от вратата погледна към нейното работно място. Тя беше там.

Подреждаше си материала. Обърна се, видя го, махна му приветливо с ръка и му се усмихна.

След два дни те отново бяха в градината. Той отново я изпрати до дома ѝ.

Такова беше началото... Краят?...

НАЦИОНАЛЕН ПРАЗНИК 3 март - противоречивост или закономерност?

Националният празник на България е 3 март. Мнозина го разбират по това, че е почивен ден. Но 3 март е далеч повече от почивен ден. 3 март е свобода, независимост, суверенност. И тук нека да уточня, че националният празник е един, докато официалните празници са много. Тържествеността на 3 март е отличителен белег на държавността. Това не са просто кухи церемонии, това са държащи независимостта ни ритуали, без които е немислимо да възпитаваме патриотичния дух у самите нас и у нашите наследници. На 3 март изразяваме почит и се прекланяме пред всички онези, които са дали живота си за нас и нашата България.

Но датата 3 март предизвиква и някои полемични прояви. Вероятно всеки от вас, читателите на "Зари", е ставал волен или неволен свидетел, а може и участник в спорове, засягащи българското освобождение. Най-общо казано групите се делят на две - русофили и русофоби. Едните преекспонират ролята на Русия, която е безспорна историческа константа, а другите negliжират, дори отхвърлят съществената роля на освободителката.

Този спор се води всяка година, а с настъпването на социалните медии всеки един, независимо дали е исторически подплатен, или не, има мнение и го изказва, както му харесва. В това, че всеки има възможност да изказва позиция, няма нищо лошо, разбира се. Проблемът се състои в това, че колкото някой е по-слабо исторически грамотен, толкова е по-категоричен в оценките си.

Има и такива, които са доста добре исторически подготвени, но поради настоящи политически пристрастия или антипатии не са обективни и защитават исторически изкривени трактовки. Дори стигат дотам, че да избягват споменаването на Русия и руската войска. Най-често говорят за финландските, украинските, белоруските, румънските, сръбските и каквито се сетите войни, но нито дума не казват за руските, чиито брой е най-голям, понеже това е руската армия, а не някоя друга. Разбира се, че за българското опълчение трябва да се говори постоянно, защото няма по-голяма чест от тази човек да има възможност да даде живота си за свободата на отечеството. Не всяко поколение има шанс да докаже предаността си към родината в битка за свободата ѝ. А те, нашите предци, в Руско-турската освободителна война са го сторили. Или поне една част от тях. Нямам съмнение, че и тогава е имало предатели, но предателите са навсякъде и при всеки народ. Тук говорим за честните, почтените и готовите на саможертва наши деди, а и баби. Трябва да признаем, че българската литература е онази, която увековечава и вкопава в съзнанието на всички нас подвига, извършен от поробените. Историята е доста "суха" наука - тя представя фактите, интерпретира ги и се старее да ги подреди в разбираема за обществото ни нишка. Но литературата... Това е истинският духовен търнокоп, който копае в националното ни съзнание, където се посява онова зрънце, което избуява и ни

държи изправени през целия ни живот като горди българи. Когато говорим за Освобождението и литературата, пред нас изплуват имената на Иван Вазов, Христо Ботев, Петко Славейков, Константин Величков, Стефан Стамболов и много още.

3 март се е отбелязвал през повечето от тези 143 г., които изминаха от Освобождението. Тази година е 30-ата, след като датата е определена за национален празник на България. Но и по време на тоталитаризма, след известно забвение, 3 март започва да се отбелязва, макар че някои помнят, че 9 септември беше тогавашният държавен ден. Тези, които сега скачат срещу 3 март, надали искат отново 9 септември или ден с подобна натовареност да бъде честван. Може и да не съм прав, разбира се. Сегашните противници на 3 март по-скоро са настроени русофобски и си мислят, че по този начин изразяват своята ненавист към сегашна Русия, предишния СССР и онази царска Русия, която фактически освобождава държавата ни.

Българите са имали очакването за свобода, която да дойде именно от Русия. Дядо Иван, който ще освободи поробените християни. Никой не е говорил за освобождение, което ще дойде от друго място или от друга чужда воля извън тази на Русия. И тези, които удобно пропускат руските воители, дали живота си за нашата свобода, а натъртват на всякакви други народности, които са включени в царската армия, някак си пропускат факта, че тези народности са част от Руската империя и, искат или не, те участват и в имперската войска. Тоест - те идват и се бият за освобождението не по своя воля, а защото руският цар така им е заповядал. С това не искам да омаловажа техния принос, в никакъв случай. Всеки даден живот за свободата на друг живот е безценен. Надали ще намерите историк, който да не признае решаващата руска помощ за България. Антируски проводници коментират, че Санстефанска България е илюзия, която умишлено е поискана от Русия с ясното съзнание, че Великите сили няма да позволят. Е, да де, но ако го нямаше Санстефанския, па бил и той прелиминарен, мирен договор, нямаше да имаме най-вероятно и Бляна, който крепи младата държава чак до края на Втората световна война. Блян за обединение на всички българи в една държава. Блян, оказал се невъзможен и затова толкова желан.

Някои казват, че Русия имала интереси и поради това е воювала и ни е освободила. Е та, разбира се. Естествено, че всяка държава преследва своите интереси. Но какво е неприемливото, че ние сме част от тогавашните имперски интереси, които в крайна сметка са в наш плюс? Защо друга държава не ни е включила в интересите си? А и с Русия имаме допирни точки, които няма как да се пренебрегнат. С руснаците сме близки като народност, език, религия, темперамент.

С османците нищо не ни свързва, освен тяхното петвековно "покровителство". Разбира се, "покровителство" съответства на онези евфемизми като "присъствие", "управление", "гостуване" и прочее. Лично моето мнение за понятието, което следва да се използва за турското робство, е "османско иго" или по-мекото "османско владичество". Първо, защото това е Османската империя, а не просто турска и второ, защото робство има един друг смисъл, докато иго отразява в цялост тежестта на българите, така както и робството. Владичество е също един полувфемизъм, но доста по-приемлив от останалите налудности, ползвани от някои пишман разбирачи.

Ние тук в България сме либерални и толерантни до безкрай, така че нито българските граждани от турски произход, които имат точно толкова общо с османците, колкото и ние, българите, с хан Аспарух, нито други етноси могат да се чувстват угнетени или да изпитват някакъв дискомфорт. И ето тук стигаме до самосъзнанието. Както се възпита едно дете, такъв човек ще порасне. Възпитаваш го българин, става българин. Възпитаваш го турчин, става турчин. Възпитаваш го християнин, става християнин. Възпитаваш го мюсюлманин, става мюсюлманин. Толкова е просто.

Неслучайно някои от българите в Османската империя са избирали помюсюлманчването, защото така са се ползвали от множество привилегии. Други са били насилствено помюсюлманчвани, защото на империята, освен рая, ѝ трябват повече правоверни. Бедните мюсюлмани в империята също са страдали, както и християнската рая, но все пак, благодарение на религията, те стоят над раята. Няколко поколения са достатъчни и се забравят корените. Нищо, че те са християнски, всичко е в родовата памет - когато тя потъне в мъгла, тогава остава само тук и сега.

Ето защо съхраняването на българщината през 5-те века е истински подвиг. Благодарение на религията - манастири и църкви, както и на книжнината, която се опазва, разпространява, а една част е изнесена в Русия, ние и днес имаме своите си корени. Корени, които не са сунетирани, а са цели и непокътнати. Историята е важна за всеки човек, за всяка държава, ако не искаме да я изживеем отново.

"Да се познават случилите се по-рано в тоя свят неща и делата на ония, които са живеели на земята, е не само полезно, но и твърде потребно, любомъдри читателю. Ако навикнеш да прочиташ често тия неща, ще се обогатиш с разум, не ще бъдеш много неизкусен и ще отговаряш на малките деца и простите хора, когато при случай те запитат за станалите по-рано в света деяния от черковната и гражданска история." (Паисий Хилендарски, Славянобългарска история)

Това, че така нареченият преход (незнайно към какво) позволи девалвация на историческото образование, което рефлектира върху поколения българи, е грях, който само Съзателят може да прости на тези, които го сториха. Историята е една, следователно може и трябва да има само един учебник, а не всякакви драсканици, носещи на корицата си гръмкото "Учебник по история на България". Каквото образование даваме на децата си, такива наследници ще има родината. И вината не е у децата, това трябва много дебело да се подчертае. Дори стигаме дотам някои да честват обесването на Апостола на свободата Васил Левски. Нали разбирате гротеската в това да се чества дадена кончина. Смъртта се отбелязва и се изразява почит към загиналия, но да се чества... Дотук води липсата на една история, на един учебник по история.

И този 3 март мина под знака на политическото противоборство. От една страна е един режим, който повече от десетилетие управлява, а от друга стои първият президент, който показва непримиримост и вади наяве своя военен дух. Кой е крив и кой е прав - историята ще отсъди, това е сигурно. Въпросът е как се чувстваме ние. Дали сме горди или смачкани? Дали имаме усещане за историзъм? Дали вървим по правилния път? Ако това е пътят, добре. Но, ако сме кривнали от правия път, това означава, че обричаме децата си на търсене на пътя. Това означава още изгубени поколения, така както може би са и сегашните.

А на русофилите и на русофобите и на всякакви чуждопоклонници бих искал да кажа следното - преди да сте фили или фоби, първом бъдете българи, защото, ако нашите предци в голямата си част бяха чуждопоклонници, сега вероятно щяхме да носим фесове или рубашки. И нямаше да сме част от Европейския съюз - засега най-либералната и с най-голям запас човешки ценности общност.

3 март е закономерност в нашата история и това, че някои се опитват да внасят в нейната символика противоречивост, говори само за антибългарщината на тези глашатаи на чужди политически интереси. Не може да се намери по-подходяща дата от освобождението на един народ. Да, преди време бях написал, че 24 май е консенсусна дата за национален празник, но... За кого е този консенсус? И бива ли да се постига консенсус с такива, които не милеят за историята и бъдещето на своята родина? Всеки посвоему разбира историята и просперитета на България. Едни смятат, че е добре да сме с американците, други с руснаците, трети с турците. Аз смятам, че трябва да сме с българите, ако искаме силна държава, а не марионетка да оставим на нашите деца и внуци. Иначе е най-лесно да се продадеш. Винаги има кой да те купи, па даже и за 30 сребърника, дори и по-евтино. Но историята, понякога със закъснение, винаги въздава справедливост на всеки Юда и на всеки Левски.

д-р Иван ЯНЕВ

"МИЛА РОДИНО, ТИ СИ..."

*На този празник буца ме задавя.
Не съм щастлив, а нещо ми горчи.
От петвековни плюнки и шамари
сълзи текат... и още ме боли.
Протича гной от тази люта рана.
Мехлем за нея никой не откри.
Кънти във мене писък от Балкана,*

бесилка над мечтите ми виси.
Отрекоха теллото ни под робство,
присъствие нарекоха това.
И все ни призовават към покорство,
не режел меч склонената глава...
Още колко века ще търпиме
ботуши да ни газят съвестта?
Единствено, на Левски свято име,
не беше опетнено до сега.
А другите, които кръв проляха
за да живеем в по-нормален свят,
защо ги омерзиха, поругаха?...
Превърнаха геройството им в страх...
Българийо, орисниците твои
били по-черни от самият Ад.
Предrekli те, да раждаш все герои,
които като псета да умрат.
Мълчим. Поднасяме венците.
Въпросите до кокала болят.
Не са ли иго днеска първенците?...
Нима душите днеска не кървят?...
Да! Трети Март е ден за равностетка,
до колко онзи Лъв ще е заспал.
Родино, ти залог си на ролетка.
За тебе всъщност днеска ми е жал!

Валентин ЙОРДАНОВ

ОБЩЕСТВО Първа пролет и малко тъга

Измина цяла година, откакто пандемията се настани, по всичко личи, трайно и у нас.

Цяла година от 13 март 2020 г., когато българският парламент обяви извънредно положение и животът ни се преобърна драстично.

И отново идва Първа пролет – нашата втора Първа пролет под минорните звуци на пандемията.

Толкова я чакахме миналата година, но заразата постави трънената си корона на челото на надеждите ни, а закъснялата зима ни напомни за себе си в първите пролетни дни. Спомняте ли си?

Мислех, че пред лицето на световната заплаха ние, хората, ще се променим и ние наистина се променихме. Само че промяната се случи в посока, точно противоположна на очакваната.

Добродетелта се превърна в порок, малкото неприемане прерасна в чувствителна неприязън, незначителните спорове и противоречия се раздухаха в епични кавги, страхливите дребни душици се сдобиха с ранга на лакействащи подмазвачи и доносници, а маските изтриха усмивките от лицата ни и заглушиха смеха ни.

Вместо да засилим чувството си за единство, ние станаме егоистични, надменни, недоверчиви, алчни, агресивни и жалки, а устойчивите понятия за чест и порядъчност започнаха да бъдат все по-яростно отричани.

Всякакви утвърдили се ценности биват безжалостно помитани от все по-нагло налагащата се войнстваща посредственост. Заклеймяват се множество достойни и доскоро почитани исторически личности, хора на изкуството и признати класици.

Започнаха да наричат черното бяло, при това в най-буквалния смисъл на тази идиома. Опитват се да заличат дори и родствената и половата ни принадлежност, променяйки устойчивите езикови норми.

Светът ни, нашият прекрасен свят се катурва и променя пред очите ни, а под звуците на финалните акорди на човечността ние сме безсилни да спрем всички тези безумни процеси.

Може би тези нерадостни размисли са породени от студените зимни месеци, тя не че и зимата беше кой знае колко зима де, а може би пък действително се случва нещо необяснимо и напълно чуждо на човешката ни природа...

Заради потоците от противоречива информация се превърнахме в специалисти по всичко, във всезнайковци и конспиратори. На тази база напълно безотговорно се изправихме едни срещу други, прекратихме родствени отношения и екзекутирахме дългогодишни приятелства.

Но надежда винаги има! Моята надежда към по-добро винаги идва с Първа пролет.

Събужда се природата, затоплят се слънчевите лъчи, светът се съживява и отново се напълва с

оптимизъм. Буйните води от топящите се снегове ще пометат мърсотията и ще измият лицето на света

– отново – и не само в прекия смисъл.

Искам, мечтая да се отървем от бездушието, от плебейското си мислене, от напирашното опростачване и наглост.

Нали си спомняте двете кратки притчи за човечността, които ви бях разказала?

Желая ви от сърце вечна пролет в душите и море, не, океани от човечност в живота – днес и винаги, когато "утре" стане "вчера", тази година вече е миналата, а тази пролет бъде пролетта от "далечната 2021 година".

Марина ПЕТКОВА

ПРАЗНИЧНО БАБА МАРТА

Недялко ЙОРДАНОВ

Едно усмихнато Момиче стои застинало на старта...
И странно е, че го наричат несправедливо Баба Марта.
Ден първи... Ето я... Пристига... Една прабългарска легенда...
И с нея Пижо ни намига, прегърнал яко своята Пенда...
Как ми се иска да забравим за мъничко... Поне за днеска...
Егоистичните ни нрави и политическата треска...
От завистта да се предпазим... От битието си тревожно...
И да престанем да се мразим... За малко... Ако е възможно...
И може би... Не знам... Тогава... От добротата заразени
ще се прегърнем всички здраво... С усмивка... Бели и червени...
Еднакво българи... С еднаква съдба дошла от вековете...
Българийо... Какво очакваш?... Ботуш отново?... Или цвете?...
Но днес... Къде това го има... Едно море от мартенички...
Една Любов необяснима... Необходима... И за всички...
А бъдещето ни проплаква... Скимти, поставено на карта...
И щастието ще очаква... До следващата баба Марта...

ПРОЕКТИ Национално читалище на слепите "Луи Брайл 1928"

Нови предизвикателства

През миналата година Националното читалище на слепите реализира два проекта, които се отличават със своята иновативност. Първият от тях беше свързан с издаването на 6 заглавия адаптирани книжки за изучаващите английски език. Те бяха отпечатани на брайл, като всяка една от тях е за различно ниво на владеенето на езика. Две от книжките - "Алиса в страната на чудесата" и "Питър Пан", са за деца, но към тях проявяват интерес и доста възрастни почитатели на детската литература. Проектът е

финансиран от Столична община по програмата "Социални иновации".

Незрящите читатели в нашата страна за пръв път имат възможността да прочетат на брайл книжка на английски език, съобразена с тяхното ниво на езикова подготовка. Това ще им позволи да имат много пълен контакт с езика и в същото време да се наслаждават на произведения от английската класика. Специалистите от "Оксфорд юнивърсити прес" и други издателства са се постарали и след адаптирането да бъде запазена художествената стойност на тази литература.

Убедени сме, че към тези книжки ще проявят интерес децата от специалните училища, интегрираните телни увреждания, изучаващи английски език.

Другата новост в брайловата библиотека са книжките за деца с описание на картинките в тях. Освен това брайловият вариант на всяка книжка е придружен от нейния оригинал на обикновен печат. Това позволява слепият родител да чете книжка на зрящото си дете и да му показва картинките в нея. В описанието на картинките е посочено на коя страница е съответната илюстрация, а страниците на оригиналната книжка са номерирани и на брайл. Оказа се, че към тези книжки има интерес и в семейства, където едно от децата е незрящо, а другото е с нормално зрение. Те заедно могат да четат една и съща книжка и да коментират илюстрациите в нея. Книжките от този вид позволяват на незрящия родител да помага на зрящото си дете да чете, като следи текста, който заедно разглеждат. Едно от най-забележителните неща в този проект е, че книжките се подаряват на децата и те остават в семейната им библиотека. Всяко дете чете и препрочита интересната приказка и не е никак добре да му дадеш една книжка, а след това да му я вземеш.

Този проект е финансиран от Министерството на културата и беше реализиран под ръководството на секретаря на читалището Яна Йорданова. По него са издадени 20 заглавия детска литература, всяко от които в десет екземпляра. Това означава, че 200 книжки ще бъдат подарени на малките си читатели и техните родители.

През февруари тази година започна изпълнението на друг проект, финансиран от Американското посолство в България. По него се предвижда да бъдат отпечатани 21 заглавия книги от съвременни американски автори. Едната от книгите ще бъде "История на Съединените щати". В нея ще има релефни илюстрации със съответните обяснения към тях. По същия проект ще бъдат направени 10 триизмерни модела на забележителности, символизиращи американската култура. Към всяка една от тях ще има допълнителна информация на брайл. Копия от тези модели ще бъдат изпратени в различни градове на страната. По този начин много незрящи хора ще се докоснат до тях.

Искрено се надяваме, че читалището ще реализира още иновативни проекти, свързани със засилване на интереса към брайловата и електронната книга. Освен това, ако епидемиологичната обстановка

позволява, бихме желали да възстановим традициите в нашето малко фоайе да се събират хора за срещи с интересни личности – писатели, пътешественици, певци и тъй насетне.

Йордан МЛАДЕНОВ,
председател на Националното читалище на слепите "Луи Брайл 1928"

РЕКЛАМИРАЙТЕ ПРИ НАС Рекламна тарифа на списание "Зари"

Корици:

Втора корица (1 цвят) – 150 лева.
Втора корица (4 цвята) – 230 лева.
Трета корица (1 цвят) – 150 лева.
Трета корица (4 цвята) – 230 лева.
Четвърта корица (4 цвята) – 300 лева.

Вътрешни страници:

Цяла страница (1 цвят) – 100 лева.
Цяла страница (4 цвята) – 170 лева.
Половин страница (1 цвят) – 70 лева.
Половин страница (4 цвята) – 100 лева.
Четвърт страница (1 цвят) – 40 лева.
Четвърт страница (4 цвята) – 70 лева.
1/8 страница (1 цвят) – 25 лева.
1/8 страница (4 цвята) – 30 лева.
1/16 страница (1 цвят) – 15 лева.
1/16 страница (4 цвята) – 20 лева.

За фиксирано място – плюс 10%.

Цените са без ДДС

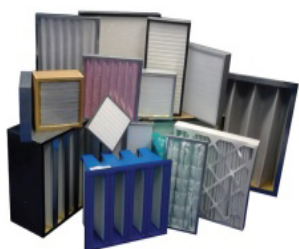
Отстъпки:

10% за 3 поредни реклами.
15% за 6 поредни реклами.
25% за 12 поредни реклами.

* Цените са при предоставен готов файл от страна на рекламодателя. За изработване на файл от предпечата на списание "Зари" цената е по допълнително договаряне.

РЕКЛАМНА СТРАНИЦА Представяме ви "Успех Филтър ССБ" ЕООД

**УСПЕХ
FILTER**

www.uspehfilter.com

София, 1360 бул. „Европа“ 138

Тел: 02 926 88 33, 02 926 88 44

Факс: 02 926 88 98

www.uspehfilter.com

e-mail: info@uspehfilter.com

„Успех Филтър ССБ“ ЕООД е специализирана фирма за производство на филтри за очистване на въздуха за всички видове климатични инсталации и чисти помещения, предфилтри, фини филтри и абсолютни филтри тип „HEPA“, филтри за двигатели с вътрешно горене и индустриални филтри.

Модерното оборудване съчетано с влагани материали от водещи фирми в света дава възможност за висока производителност и качество на продуктите.

ТЕХНОЛОГИИ Как да направим снимка на екрана в Windows, Android и iOS

В някои ситуации се налага да покажем на друг потребител какво има на дисплея в момента или да отворим изображението чрез софтуер за разпознаване на текст. В такъв случай е удобно да направим снимка на екрана, която да използваме според настоящата необходимост.

В Windows, Android и iOS има начини за запазване на текущото изображение на дисплея, което се нарича screenshot. Той може да се споделя с други потребители или да се отваря с различни софтуерни инструменти.

Функцията би могла да бъде полезна например ако попаднете на снимка с текст в някоя от социалните мрежи, която искате да разпознаете с приложение като Envision AI или Microsoft Seeing AI. Вместо да се опитвате да запазвате изображението, по-лесно би било директно да запаметите снимка на екрана, като е необходимо да се постараете (при възможност) цялото изображение да е видимо. Ето как можете да направите screenshot в трите операционни системи:

Windows 10

Натиснете Windows+Shift+S. Ще се отвори прозорец със заглавие "Изрязване на екрана".

Ако нямате по-специални предпочитания, натиснете бутона „Изрезка на цял екран“. Ще се появи уведомление за това, че изображението е копирано в клипборда и е готово за поставяне.

От Старт менюто отворете приложението Paint.

С Control+V поставете копираното изображение.

Натиснете Control+S и ще се отвори стандартен прозорец за запис на файл. По подразбиране форматът е PNG, но можете да изберете друг - например JPG.

Android

Тук процедурата зависи от устройството, което имате и версията на операционната система. В общия случай е необходимо да натиснете заедно Power бутона и този за намаляване на звука за няколко секунди. Ако чуete сигнал, значи успешно сте направили Screenshot. В случай че не сработи, задръжте Power бутона, докато се отвори менюто и там потърсете команда за създаване на екранна снимка. Можете да използвате и опцията за тази цел в менюто за достъпност.

След като успешно сте направили screenshot, потърсете го в приложението за снимки на вашето устройство.

iOS

За моделите без Home бутон натиснете заедно Power и бутона за увеличаване на звука. В противен случай използвайте Home и Power. Ще чуete звуков сигнал, който наподобява снимане с фотоапарат. Същите инструкции важат и ако имате iPad.

Много е вероятно, без да искате, да сте правили снимка на екрана в iOS. Функцията се активира веднага и не е необходимо задържане на бутоните за няколко секунди, както е в Android. Запазеният Screenshot можете да намерите в приложението Photos.

